

Tore Bergstøl
Straumen i Nore
K r a v i k

Lønskappris 25 øre
Nr. 6 — 3. årg.
Mandag 25. april 1949

Sjikane og forfølgelse har ført til fortvilelse og selvmord.

Funksjonærenes organisasjoner, de fleste fagforbund og klubbstyrrer, driver terror mot de som er rammet av «rettsoppgjøret»

Ved samfundsskadelige vedtak blir et stort antall mennesker nektet adgang til sitt tidligere arbeid

I lov om fengselsvesen og tvangsarbeid av 12/12 1903 heter det i § 38, 1. ledd:

«Ved løsladelsen bør omsorg så vidt muligt drages for at fanger finder passende oplysnings- og arbejds- og faglige betingelser for til fremtidig livsvejledning i forbindelse med selskabet, der virker i dette elendige»

Dette er loven, men den synes ikke å gjelde for politiske fanger som i årevis har vært sperret inne og som i mange tilfeller er fradømt sine stillinger. Riktignok

ble der i sin tid av fangene utført et skjema hvor der også ble spurt om de hadde muligheter for å få arbeide ved løslatelsen. Det var dengang mange som måtte besvare dette spørsmål med et kategorisk nei, for så vidt de våget å si sannheten. Men siden hørte de intet og betraktet det hele som et utslag av skjematismen. Riktignok var der i årene såkalte sosialsekretærer, som bl. a. skulle ta seg av fangenes framtid, men resultatene synes å være ytterst små, og enkelte av disse sekretærer ble nærmest betraktet som et mer eller mindre komisk inventar i all trøstesløsheten.

Fengselsmyndighetene herliget

NS skulle kunne inntas som medlemmer av Fagorganisasjonen etterat deres sak hadde vært prøvet individuelt. Samtidig ble det fastsatt for disse en inntredelsesavgift som kan variere fra 25 kroner til 100 kroner. Senere har Justisdepartementet henvendt seg til Fagorganisasjonen med forespørsel om det ikke kunne lempes på disse regler, og det er mulig at saken kommer opp til ny behandling på Fagkongressen i mai i år.

Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon har selv sagt ikke adgang til å legge medlemmer en bot for et forhold som skriver seg fra tiden før medlemsskapets inngåelse. På den annen side er det neppe i loven noen regel som hindrer at man for NS-medlemmer fastsetter en bestemt inntredelseskontingent.

magogsky» (se «Det Beste» nr. 4 1949):

«Når Demagogsky representerer en så alvorlig trussel mot vårt demokratiske samfunnsoppbygg, skyldes det først og fremst at han så ofte er den eneste som får lov å uttrykke opprørstendenser og undertrykte behovsløst og å stå ut i 1949. Ingen av oss er helt fri for disse jevnliggjorte konspirationer, og heri ligger grunnen til at det er så vanskelig å omsette de demokratiske prinsipper i praksis. Derfor er det også så lett for fanatikere og for intolerante å snakke seg en dommerende innflytelse i et demokratisk samfunn».

Ser De ikke bispen for Dem? Og med ham A.F.L. og hele dens og regjeringens haleheng?

Helge Krog om Trygve Lie

Som et eksempel på «samfundsskadelige vedtak» kan vi nevne et av de mange angrep på Trygve Lie, omtalt i «8. Mai» nr. 5, skal vi også sitere en nordmann, Leif H. H. H. som i sin bok «Meninger» skriver:

«Da avisene brakte nyheten om at Trygve Lie var utnevnt til generalsekretær i FN falt jeg i triste tanker. Det varstet ikke godt for FN. Ikke at jeg gjorde med overbevisning forestillinger om generalsekretærens innflytelse på verdensbegivenhetene, den er sikkert minimal. Men når nasjonenes delegerte kunne mene seg tjent med å anbringe denne plumpe kyniker og reverberante opportunist i sin midte, så forekom det meg å være et styrt symptom Da deretter «gutten fra Grorud» (avisenes kjelnavn) plutselig ble en stor mann, var dette for meg bare en stadfestelse av et eiendommelig brudd på naturlovene, som jeg på forhånd var fortrolig med. Optikken konstaterer at jo lengere en gjenstand rykkes ut i synsfeltet, desto mindre blir den for det menneskelige øye. Med politikerne forholder det seg stikk motsatt. Jo lengere vekk de kommer, desto større blir de.»

Det er så godt sagt, at vi intet har å tilføy.

at «omsorg såvidt mulig søkes å gjøre», hvoretter de snudde seg på den annen side i sine dagsvaner og søvnløse

Imidlertid ble det fortsatt i den alminnelige diskusjon, at disse bør søkes ført tilbake til samfunnet og til arbeidslivet, men det synes å være bare snakk for å dulle en stadig mere høytrøstet samvittighet. Veien tilbake er i hvert fall både trang og stenet, og de som legger de største stenene i veien er en del arbeiderledere og deres organisasjoner — på tross av de klare ord både fra A-regjeringen og fra landsorganisasjonen.

Vi skal her ta for oss et eksempel fra dagspressen, som viser ikke bare vanskelighetene, men også at det er arbeiderorganisasjoner som opptrer som særdomstoler og idømmer ekstraordinær botestraf. Under spørsmål og svar i «Adresseavisen» 12/4 1949 spør P. O. N.:

«Finnes der noen lovhemmel for at fagorganisasjonen, avdeling Handel og Kontor, har rett til å berge et tidligere NS-medlem som forlengst har fått sin sak oppgjort, en bot på 100 kroner, som må betales før vedkommende får melde seg inn i fagorganisasjonen? Vedkommende har aldri tidligere søkt eller vært medlem av noen avdeling av fagorganisasjonen.»

Til dette svarer bladets jurist:

«Allerede fra 1934 står det i Arbeidernes Faglige Landsorganisasjons lover, at medlemmer av Nasjonal Samling eller andre fascistiske organisasjoner ikke kan bli medlemmer av fagorganisasjonen. I 1946 vedtok Fagkongressen at tidligere medlemmer av

i mer enn en henseende. For det første fastslås, at A.F.L. allerede i 1934 lovbandt utelukkelsen av NS-medlemmer. Dette er selv sagt en takk for sist etter Quislings drepande avsløring i 1932 av arbeiderorganisasjonenes illegale lakeitjeneste for Moskva. Avsløringer som stortinget fastslo var riktige, uten dog å ta konsekvensen av sin kjennelse. Og dette viser linjen videre til de provisoriske anordninger, som den rømte A-regjering vedtok i London sammen med sine borgerlige lakeier Keilhau og Solem i spissen — hyggelig selskap, ikke sant?

For det annet fastslås at NS-folkene ribbet til skinnen etter årelangt opphold i de politiske fangeleirer skal botelegges pany av A.F.L. og prøves individuelt for muligens å få arbeide, og dette i en tid da der ropes på arbeidskraft Dette er «veien tilbake til samfunnet» for den alminnelige mann. For dem, som har vært høyere på rangstigen er for holdene ennå mørkere. Det er som om biskop Berggravs ånd svever over de grumsete vande med hans beryktede «Folkedommen over NS». Han er nå engang førsterepresentanten Demagogsky, den aldri hvilende, alltid prostituerende, som må ia sin røst høre og som har den fordel framfor de fleste å kunne tale ord med dobbelt bund, som han selv kynisk uttrykker det. Det er slike mennesker, Sir Norman Angell, Nobelpristageren fra 1933, skriver om i sin artikkel «Vær på vakt mot De-

Lea og Rakel

Peder Andreas Meland er i statsråd 31.3.49 utnevnt til statsadvokat i Trondhjem lagdømme.

Det var han, som i 1945 ble konstituert som statsadvokat for landsviksaker i Trondhjem og som med makt og kraft har ruktet denne gjerning etter de høyeste myndigheters direktiver.

Det er om ham at P. Harsen skriver i sin bok «Eitrolig, om sant», at han var ansvarlig redaktør av «Selbyggen» da dette blad 13.3.42 krev uttalelsen med advarsel om å slutte opp om NS. Det var til ham, at redaktøren Knut i Trondheim rettet sin forespørsel i en artikkel i «Adresseavisen» om forholdet med denne redaktørvirksomheten, og dette førte til at herr Meland innledet herr Harsen for injurier. Consider er så saken sendt til politiet med begjæring om anklage og om rettssak.

Innens foregrunner Justisdepartementet begivenhetenes gang og utgjør herr Meland til statsadvokat i Trondhjem. — Alltid uten å avvende den annen parts forklaringer har departementet den tilsvarende rett til anklagebegjæringens høyeste opp i sitt distrikt. Ja, han har ja sent i år for Lea og da må også Rakel bli hans beklagning.

Så får vi innens annen begivenhetenes gang, som det heter.

Besvarelse

av

juridiske spørsmål.

Vi etterkommer herved et utbredt ønske blant våre lesere og oppretter en fast ordning med besvarelse av innsendte juridiske spørsmål.

En kjent høyesterettsadvokat vil besvare spørsmålene i «8. mai».

Av hensyn til vårt blads beskjedne økonomiske evne, må vi be alle som sender oss spørsmål til besvarelse på denne måte, om mulig vedlegge spørsmålene 5 kroner til delvis bestridelse av våre utgifter ved denne ordning. Vi starter i dag med følgende spørsmål og svar:

Sp. 1. Etter hvilke pragrafer i norsk lov kan myndighetene trekkes til ansvar for skade forvoldt på en persons liv eller gods i medfør av landsvikloven?

Svar: Ingen spesielle lovbestemmelser gjelder for det ansvar det her er spørsmål om — altså skader som er påført under utøvelsen av politiet eller tilsynsmyndighet m. v. Alminnelige erstatningsgrunnsetningene gjelder her som ellers. Hvis det kan godtgjøres at staten eller noen som handler på dens vegne har opptredt ulovlig og påført skade forsettlig eller uaktsomt, er både staten og vedk. personlig ansvarlig for det økonomiske tap som kan påvises. Intet rettstiltak som kan anerkjenne en rettsstat. Loven er forsviktet grei nok.

Sp. 2. Hvorledes skal en gå fram for å få gjort sitt krav gjeldende? Er det noen spesielle frister som gjelder?

Svar: Hvis behandlingen ikke fører fram — og det har hittil vist seg vanskelig — må det anlegges erstatnings søksmål ved de alminnelige domstoler. Et vanlig erstat-

nings søksmål til staten og dens omfang. Hvis en påviselig straffbar handling utgjør grunnlaget for skaden, gjelder dog 10 års forfallsfrist.

Sp. 3. Hvem er ansvarlig for en tilsynsmanns forvaltning av ens midler? Tilsynsmannen personlig eller Erstatningsdirektoratet (Staten)?

Svar: Spørsmålet er i grunnen svart på under 1. Tilsynsmannen er under de der nevnte betingelser personlig ansvarlig ved siden av Erstatningsdirektoratet som representerer Justisdepartementet og dermed staten.

Sp. 4. Finnes det her i landet sakfører eller rettshjelpsinstitutt som med 100 pst. kan gå inn for å hjelpe folk i slike saker? Nevn i så fall navn og adresse.

Svar: Høyesterettsadv. Otto Red, Bygdø Allé 63, Oslo, forestår for tiden et rettskontor som har dette som spesiell oppgave. Ellers er det atskillige praktiserende jurister som vil gå inn for slike saker i dag. Det ligger innenfor anstendig juridisk kallsplikt når hevisene er klare og greie. Blant dem som allerede har vist sin navhengighet forsøvidt tror vi å kunne nevne navn som høyesterettsadvokatene J. Øvergaard, A. Wiesener, G. Eriksen og o.s.akk. P. Lødrup, alle Oslo. Men det er også gode folk i provinsen.

Sp. 5. Har De, herr redaktør, kjennskap til om det virkelig har lyktes noen å få sine krav av denne art i gjennom, altså virkelig har klart å dra myndighetene effektivt til ansvar for deres adferd siden okkupasjonen sluttet?

Svar: Prinsipielt må dette spørsmål besvares med nei. I de første år etter frigjøringen var det vanskelig, for ikke å si umulig å komme fram til resultater. I dag er man kommet mere tilbake til normale rettsforhold. Men det kan ennå ikke pekes på noen klar domsavgjørelse. Imidlertid verserer for tiden flere saker om slike ansvarsspørsmål. Det tar tid under den nåværende belastning av rettsapparatet. Men i løpet av året kan det regnes med

Ukens kronikk:

Et nederlag for Norge

Et telegram fra New York 11. april kringkastes og trykkes verden over: Redaktør Chr. A. R. Christensen måtte gå ut av FN.s komite for informasjonsfrihet. Dermed mistet også Norge sin plass i denne meget viktige komite i arbeidet for Rigits of Bill (Menneskerettighetene).

Komiteens hovedoppgave var å arbeide for at pressen ga sann informasjonstjeneste, dvs. skrive sannheten; ikke undersøke eller forvrengte den. Det kan ikke annet enn imponere at forsamlingsen i New York var så orientert at den var klar over at redaktør Christensens blad ikke hadde holdt kravene til det minstemål som settes til en avis. Sannheten kan nemlig ikke komme fram når den skal presses til å passe f. eks. på Heimefrontens nå så velkjente brudd på folkerett og menneskerettigheter.

Nå må det innrømmes til redaktør Christensens delvise uanskyldning, at hans stilling var umulig. Han kunne ikke samtidig redigere «Verdens Gang» og være representant for sann informasjonstjeneste. Det lar seg nemlig ikke gjøre — all den stund dets hovedoppgave er å fornerlige Heimefrontens, Pål Bergs og Berggravs bedrifter — og å holde liv i okkupasjonstidens hat.

Med gysen husker en bladet

istiske fryd i formen de har plass til hetsartikler, til nedrakking og tilsvining av NS-folk, og hvordan rettsforfølgerne Arntzen, Solem, Berg m. fl. ble hevet til skyene i nesegrus lovprisning.

Avisen synes statet for dette formål, derfor kan den ikke fravike denne linje, men hva så med sannheten? Fålest siste det seg hvordan denne forsvargelse til djevelen krevet hele sjelen i Feldmannsaken. Bladet forsvarte drapet på jødene, prøvte å fornerlige mordene og bortforklare likplyndringen. Folket gyste.

I en prominent injuriersak i Skien for en tid siden, refererte «Verdens Gang» slik, at bladet fikk påtale både av retten, forsvarer og aktor. Så tvers igjen uredelig var referatet.

I all sin framdrøken — ellers stoffvalg, reportasje etc. er bladet det engyede Heimefrontorgan, med en særlig oppgave til nå og da å skryte av Paal Berg & Co. Paal Berg sitter forøvrig i bladets ledelse. Bare dette tør være forklaring nok på at «rettsoppgjøret» per fas et nefas må forsvares, uansett det som i disse 4 år er kommet opp.

Fakta benektes og sannheten skjules. Så sent som 12. april hadde bladet en leder hvori det hevdes at «Det rettsoppgjør vi har hatt, har fulgt i det store og hel meget moderate linjer». I

avgjørelser. Det er oss bekjent at det i enkelte tilfeller er lyktes å få minnelige ordninger.

Høyesterettsadvokat

Den samme artikkel heter det: «Et blad som «8. mai» fortsetter å utkomme, og lar en mann som Erling Bjørnson rette de besynnerligste angrep på rettsoppgjøret».

Er det ikke formelig som en hører det tunge sukk i forfatterens bryst: Stans dette blad, se dette menneske!

Men så var da også redaktør Chr. A. R. Christensen dagen i forveien kastet ut av det gode selskap av pressemenn i De forente nasjoner. Hans stilling som «V. G.»s redaktør kunne ikke fornes med kravet til sann informasjonstjeneste. Men han burde innsett det, og spart seg og Norge for ydmykelsen ved å bli kastet ut. Norsk presse måtte da vel kunne finne en redelig mann å sette inn.

Men «Verdens Gang» er fornøyet med seg selv. Komisk var det å se spørsmålene til leserne i et ekstranr. forleden. Bladet fisket etter hyldest. Det fikk iallfall svar fra en abonnent.

Spørsmål 1:

«Har De noen spesiell grunn til å abonnere på «V. G.»?

Svar:

«Ja, — ukendelige Trangvik.»

Spørsmål 4:

«Har De festet Dem særlig ved noen av våre siste uttalelser?»

Spørsmål 5:

«Hvilke aviser abonnerer De fast på?»

Svar:

«Trangvikpostens arvtaker «Verdens Gang».

Det kaster et forsonende skjar over avisens virksomhet at folket skjønner dens selvoppløst og småsporede virksomhet. Det sier oss også at bladets redaktør ingen plass hadde i FN, og forsoner oss med tapet av Norges plass i komiteen.

Venstresynd.

Venstres generalsekretær, Magnus Børnes, har sendt ut en brosjyre om «Den politiske situasjon i dag». I punkt 4 skriver han om «dei politiske partia»:

«Dei sosialistiske partia hos oss er Det norske arbeiderparti og Norges kommunistiske parti. Nasjonal Samling som var ei etterapning etter det tyske nasjonal-socialistiske partiet eksisterer ikke lenger, og vil vonleg ikkje kome fram att hjå oss».

En slik framstilling er ikke bare tåpelig, men den røper en total mangel på politisk kunnskap. Vi tror nok at begge de sosialistiske partier vil reagere kraftig, men også den alminnelige velger vet jo så inderlig godt at en slik sammenstilling savner enhver historiske berettigelse. For det første var NS og de to andre partier avgjorte motstandere, og for det annet var NS's retningslinjer fastlagt lenge før Hitler og hans svender begynte å tenke på sitt NSDAP, som forøvrig var et sosialistisk parti fjernet fra den ideologi, som NS ga uttrykk for. Riktignok er det så at NS er borte og vonleg aldri kommer igjen, men man behøver allikevel ikke utstraffet kunne føre norsk vitnesbyrd mot de døde, særlig når det gir seg ut for å være autoritetstro venstrepolitikk.

Det kunne jo være dobbelt grunn for venstre til å være forsiktig etter at dets stortingsgruppe har vært så tilbøys med å kritisere venstres politikk. Men generalsekretærens brosjyre gjør denne stillingen bedre.

«Fakta»,

boken av Vebjørn Stanger, om 9. april og deretter, koster kr. 3 00 og kan nå bestilles i 8. mai.

Ja, folket tar til å skjønne, gruv ikke for det.

Farvel Christensen.

B. V.

Om ansettelse av lærere i Sjøervøy kommune

En kommune med 16 „lærerestatninger“

Med knepent flertall har Sjøervøy skolestyre bestemt, at en ved å avertere etter lærere skal kreve attest for «nasjonal holdning». Her er innen herredet 16 ledige lærerposter, som p. t. har «lærerestatninger». Flere kretser har uttalt — tildels enstemmig — at de ønsker ansatt lærere eller lærerinner uansett om de kan legge fram attest for «nasjonal holdning» eller ikke.

Arvik skolekrets uttalte således enst. i 1948 at de ønsket ansatt en slik lærer, for derved å få fullverdig undervisning i skolen. Lærere med såkalt «nasjonal holdning» tar neppe post i disse

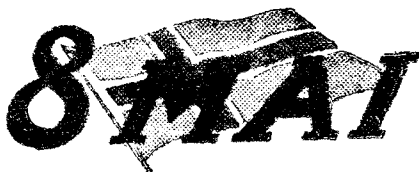
krigsherjede strøk, hvor skole- og beboelsesrommene vanlig består av brakker.

Skolestyrevedtaket medfører derfor i virkeligheten at herredet fortsatt skal betjenes av «undermåls lærere».

En vil med dette henstille til NS- og sambandslærere å søke de poster som er utlyst ledig i kommunen.

Mindretallet vil gå inn for at lærerne ansettes etter kvalifikasjoner og ikke etter rettsstridige direktiver fra bl. sentraladministrasjonens, direktiver som er i strid med landsskolelovens § 26 punkt 3.

En av skolestyrets mindretall

Redaktør og utgiver
NILS VIKDAL

Telefon 1330

Kristiansund N. Box 41

Bladet utkommer 2 ganger i mnd.

Abonnementspris
kr. 3,00 pr. kvartal.

En norsk Bernadotte?

Det er blitt så stille om prins Bernadotte — dødsens stille. Det eneste vi har å trøste oss med, er hans bøker, minnene og den stille takknemlighet. Hans mordere er ikke funnet, og det kan for så vidt være det samme. Vi får allikevel ikke ham tilbake, menneskehetens velgjører!

Men i savnet etter ham, lister det seg fram et lite spørsmål: — Når får Norge sin Bernadotte, mannen som skjærer gjennom alt hatet og vrøvlet, all rettsusikkerheten og hevnen og åpner portene i fengslene og de politiske fangeleirene for NS-folkene?

Alle er vel nå på det rene med at hele dette rettsoppgjør var en nevni, befest i sitt innerste vesen og ugjennomførlig, hvis det skulle være likhet for loven — ja, likhet selv overfor de ulovlige forordninger. Men det synes å være et langt skritt fra denne erkjennelse til en resolutt handling. Justisministeren, som representerte den blinde uforsonlighet har riktignok erklært, at der ikke blir noe amnesti for NS-folk i hans tid. Nei vel, så får han gå og nye krefter ta fatt. For dette kan jo ikke fortsette i det uendelige. Det var engang tale om, at oppgjøret skulle være tilendebragt på to år, senere på tre eller fire år, men ennå ser vi ikke enden og tusener sitter i fangenskap. Imens hungrer landet etter arbeidskraft og lever på lån, på Marshall-hjelp, som også for det meste er lån, selv om en aldri så meget vil skjule det for folket i all sin fattigformethet.

Vi trenger nå en Bernadotte, som kan bringe NS-folkene hjem til Norge. Det er ikke nok å gi dem fri, de må også få oppreisning og kunne innta sine plasser igjen i samfunnet som fullverdige mennesker. Dette ikke minst for å unngå at de søker ut av landet for å skape seg eksistensmuligheter og et nytt fedreland annetsteds. Det viser seg nemlig at det er nok av dem, som er interessert i å få duelige og handlekraftige borgere.

Her står det store verdier på spill for vårt land. Risikoen øker for hver dag. Derfor må det handles raskt. — Hvor er så den norske Bernadotte?

Et ord til ettertanke for N. Wergeland og «Dagbladet».

«Nazistene arbeider» er overskriften på en artikkel i «Dagbladet» 12. april. Forfatteren er en mann ved navn Nicolay Wergeland — et trist misbruk av et så høyt aktet navn. Vi skal gjengi en smakebit av artikkelen:

«Det er vel noe de fleste er klar over, at en vesentlig del av de nazister, som har fått sin straff, føler seg forurettet og bare venter på en chance til å hevne seg, og at de vil fortsette sin landsskadelige og forræderske virksomhet. — Hvis vi blir angrepet av Sovjet-Samveldet — det eneste land som kan tenkes å angripe oss i dag — er det overveiende sannsynlig, at nazister og kommunister vil stille seg på fiendens side. Sporene skremmer. Et slikt forræderi vil være meget farligere enn det tidligere».

Det er lett å forstå at denne artikkel er et forsøk på å holde hatet og uviljen overfor NS-folkene ved like, og da er intet middel for sjøfeitt. Vi skal denne gang ta hansken opp og sette tingene på plass.

Vi tror, at det er hundrefold flere utenfor enn innenfor NS-folkene rekker som praktiserer nazismen slik som nazismens motstandere sier den var, og hr. N. W. synes selv å ha en ganske bred rekke av huden. NS-folkene er nasjonale, og det var ut fra viljen til å ofre både navn og rykte, at de tok byrdene på seg under okkupasjonen og brakte vårt land både kulturelt og økonomisk velberget gjennom brenningene. Det ville ha gått ennå bedre, hvis ikke sabotasjen, mordene og kommunistenes forræderiske raids hadde fått tyskerne til å ta represalier. Dette er nå alment anerkjent av alle rettenkende mennesker.

Og så tales det om NS-folkene planer om hevn. Vi vet ikke, hva slags mennesker hr. N. W. omgås, men både de og han synes å være plaget av ond samvittighet over begått urett mot sin neste. Vi kjenner tusenvis av NS-folk — hva hr. N. W. ikke kan gjøre — og vi har ennå ikke hørt tale om hevnplaner mot land og folk, bare om en buendes forakt mot dagens bøddler, som øder vårt lands åndelige og materielle verdier.

Videre forteller hr. N. W. at NS-folkene i en krig med Sovjet-Samveldet vil stille seg sammen med kommunistene på fiendens side. La oss da få lov til å spørre: Hvem var det som først ropte vakt i gevær mot kommunistene? Hver var det som avslørte de norske kommunistene og

sosialistenes gullkantede renkespill med Moskva? Hvem var det som hvileløst kjempet mot det brukne geværs menn, mot dem som undergrov vårt forsvar og muliggjorde 8. april? Og hvem var det som satte livet inn i kampen mot østens horder, mens Trygve Lie og A-regjeringen i London sluttet pakt med dem?

Hvert barn her i landet vil kunne besvare disse spørsmål, ja selv hr. N. W. kan vel ikke komme utenom dem i sitt lønnekammer.

Kommunismen er og blir Vestens arvesteinde. Riktignok har de gjort forsøk på å vinne enkelte NS-fanger for sin sak. A-regjeringen har nemlig anbrakt dusinvis av kommunistiske vakter rundt omkring i de politiske fangeleirer. Disse var utrustet med geværer og maskinpistoler og bar dem i tjenesten helt inntil tragedien i Tsjekkoslovakiet slo A-regjeringen med så stor skrekk, at den inndrog våpnene. Men den lot kommunistene fortsette i tjenesten og de benyttet selvsagt anledningen til å påvirke de deprimerede fanger etter direktiver utenfra. Dette er ikke regjeringen ubekjent med. Imidlertid kom kommunistene ingen vei av den enkelte årsak, at det nasjonale livssyn er så fast og overveldende hos hver eneste kvinne og mann i NS-leiren. Tenk om hr. N. W. kunne si det samme om sine omgangsfeller.

Vi vil til slutt understreke, at NS-folkene ser framtiden i møte med uro og bekymring. De vet, at ved et mulighetsmoment kan de bli offer, fordi de er kommunismens farligste motstandere. De vet også, at kommunistene blant vaktene i de politiske fangeleirer har sin kartotek over dem ajourført og at disse befinner seg i de riktige hendene. Men NS-folkene ser med like stor bekymring på det hat og den mistenkelsesgjærelse, som kommer til uttrykk blant de mindreverdige i folket og blant slike skribenter som hr. N. W. Allikevel er de i dag som før villig til å ofre og til å betale den fulle pris for landets frihet og sikkerhet. De drar hverken til England eller Sverige, de søker heller ikke helteglorie ved å dra på skauen. De vil møte hjemsekelsene og farene med åpent ansikt, fordi de har erfaring for, at noen må bli hjemme denne gangen også, hvis land og folk skal kunne berges gjennom utrætt. Men hvor finner vi da «Dagbladet» og hr. N. W.?

Forlorne fjær, stjålne fjær, men fjær

Hvor er det blitt av Helge Krogs 6. kolonne?

«Under krigen ble det uaviktelig hevdet at kampen for Norges selvstendighet var uatskillelig forbundet med kampen for rettsstaten.

Vi har gjenvunnet selvstendigheten, men hvordan er det med rettsstaten?

Likhet for loven er et av rettsstatens fundamentale prinsipper. Dette prinsipp har umistelig verdi, selv om det i praksis aldri har rådet noen betingelsesløs likhet for loven, hverken i Norge eller i noe annet kapitalistisk land, hvor den fattiges forsvær alltid er svakere, hane straff

hardere. Hans rett uvissere enn den rikes forsvar, straff og rett. Men siden embedsmannsveket ble brutt, har det i Norge (unntatt okkupasjonstiden) aldri rådet større ulikhet for loven enn etter frigjøringen.

Det er også mange ting som tyder på at en gammel historisk erfaring er i ferd med å bekrefte seg også her og nå — den nemlig, at de overvunne under sin dødsdømm, smitter seierhurrerne slik at de beseiredes syn og moral arvtas av de seirende og får et fortsatt liv hos sine opprinnelige

Ufrivillige sannheter

Biskop Berggrav i

«Da kampen kom», s. 57:

«Ingen ansvarlig mann tenkte eller kunne tenke i 1940 som i 1944.» Men hva tenker denne arme mannen i dag?

Sjefdirektør Rygh i Norges

Bank:

Heldigvis ble vi reddet for mange inngrep, fordi tyskerne og NS stod mot hverandre.

Granskingskomiteen

sier om forhandlingene mellom de norske myndigheter og tyskerne i 1940:

«Men det er ei sørgelig faktum at mellom 90 og 100 stortingsmenn ga forslagene sin tilslutning og derved faktisk ville ha bundet det storting hvis flertall de utgjorde. Stortinget i 1940 ble ikke noe nødanker i farens stund.»

Men de var ikke medlemmer av NS, og heller ikke forkynnende prester under krigen, og da kan de ikke nåes hverken av storinkvisatoren eller hans lydige tjenere. De er med andre ord ikke «lovlig vilt».

dødsfiender.»

«Helt fra først av fikk man en beklemmende følelse av at de små tyver ble hengt, mens de store gikk fri. Det er ingen tilfeldighet at dette ordtaket stadig oppgirere har vendt tilbake i den offentlige debatt: den beklemmende følelsen er etterhånden blitt en beskjæmmende visshet, som stadfæstet av alt for mange skandaløse kjennsgjæringer.

Myndighetene har det travelt med å fange opp alle de landsvikerske småvilt, underordnede funksjonærer, sjåførere, telefondamer, som i fjor, femte eller tiende ledd var mektige folks umyndige, hjelpelese eller forvirrede redskaper. De dømmes til kraftige fengselsstraffer, mens deres fristere, forledere og kjøpere skjermes av fine forbindelser foran og bak, til høyre og til venstre, og ofte går fritt omkring, undertiden enudog med fjær i hatten. Forlorne fjær, stjålne fjær, men fjær.»

Ovenstående er hentet fra Helge Krogs lille bok «6. kolonne —?» som kom ut på Radikalt forlag a.s i 1946. Boken ble omtalt av den kommunistiske presse, men ellers tiet omhyggelig ihjel, og siden har det ikke vært mere tale om den. Der skulle være ro om «rettsoppgjøret» og så mektige var de krefter, som ble satt inn, at det ble stille overalt. Stille for stormen? Ja, hvem vet!

Fra Helge Krog hørte man intet mer. Han hadde vel fått nok. Og bortsett fra en par bederlige unntakelser, er det så og stille i den norske presse. Det er derfor vi tar saken opp igjen, for at den ikke skal gå helt i glemmeboken. Og en vakker dag skal vi etter presentere rettsstaten Norge for FN's menneskeretter, som vårt lands representanter har vært med å vedta i Paris så sent som 10. desember i fjor. Men skal vi dømme etter den ensrettede norske presse, var det visst ikke meningen at folk flest skulle få mer greie på dette enn de fikk på norske Røde Kors' ynkelige stilling på kongressen i Stockholm i fjor. Alt skal ties ihjel, mens Olavsridderne skrider fram med sine — hva var det Helge Krog kalte det — forlorne fjær, stjålne fjær, men fjær —.

Med saks gjennom dagspressen

NS-folk til Argentina.

Vi leser følgende i «Aftenposten»:

«Norske nazister og italienske fascister møter nu i stigende antall i Argentina, melder New York Times korrespondent i Buenos Aires. Blant de nylig ankomne norske NS-folk er Finn Støren og Arne Høygaard. De kom i en liten motorbåt og hadde ikke irregulære emigrasjonspapirer som Vittorio Mussolini da han kom til Buenos Aires for et år siden. Den norske legasjon har meldt ankomsten til Oslo, men det ansees høyst i et hemmelig utlever. Det er for øyeblikket et stadig innslag av folk fra de skandinaviske land, Tyskland og Italia, som under krigen sympatiserte med nazistene».

Det er her tale om politiske flyktninger, som stier er fristet i en eller annen formidlet. Deres antall vil øke med årene alt etter som det politiske trykket blir seg i Europa. — Norge medregnet. Og fordi de er politiske flyktninger, kan hverken den norske justisminister eller innvandringskontrollen gjøre noe med dem utlever. Men har nok ikke manglet, noe av dem har vært helt autoriserende overfor europeisk forfølgelse av politiske protestanter og nasjonal-revolusjonære. Der er allerede allerede en av dem i Argentina, og den vil nok bli til å vokse med årene, for det er plass for flyktige mennesker der.

Det ikke litt lys under en solgt. Jens Christian.

Daas og i er sikkert blitt lillet over statene i Jens Christian Hauge vugge. Og så har det nok mer enn nok har vært i seg selv, og selvforberedelse, basille, framgår tydelig av følgende uttalelser som han har hatt trykke i bokst. «Nordisk Demokrati».

Forfatterminister i A-partiregjerings Jens On istat. Hauge skriver følgende:

«Det har vært en utviklingslinje i de nordiske demokratiene at forsvareministeren skal hentes fra politikkens krets og ikke fra de militære dagfolkene. Dette henger i seg selv sammen med ønsket om å underkaste militærmaktens innordning under den politiske ledelse og hindre at militærmakten blir en politisk maktfaktor. Derfor skyldes det vel en følelse om at ledelsen av forsvaremakten i øverste instans er en politisk oppgave som en politiker er best rustet for. Dette er også sikkert riktig, et demokrati som vil styrke sitt forsvare, skal sette sin sterkeste politiker på oppgaven».

Det er ikke rare greiene, Deres Majestet, så mannen da han presenterte Jens til kongen.

Litt overbevist er det sikkert det samme skjedde Hauge sier om sine regjeringsskikkelser.

I sammenheng med dette kan det være interessant å minne på Jens Christian Hauge er den «sterkeste politiker» i forsvaret.

Det gir tillitende ramt.

En Mandag Wergeland skriver i «Dagbladet» 22. april 1940:

Det er vel noe de fleste er klar over, at en vesentlig del av de mennesker som har fått sin straff, står seg forurettet og bare vent på en gjenside til å «heve seg», og at de vil fortsette sin livsoppgjør og forræderiske virksomhet.

Ervi u blir angrepet av Sovjet-Samveldet. — Det eneste land som

kan tenkes å angripe oss i dag — er det overveiende sannsynlig at nazister og kommunister vil stille seg på fiendens side. Sporene skremmer. Et slikt forræderi vil være meget farligere enn det forrige».

Det må i ordets fulle betydning gå trillende rundt for denne mann. Uten det ville han ikke ha kunnet levere et så illeluktende oppkast.

Hvilken «overveiende sannsynlighet» er det han bygger på. Ikke noe annen enn den som kan brygges sammen i et sinn som er blitt sykt av hat.

Enn å komme slengende med den påstand, at medlemmer av NS vil gå sammen med kommunistene. Dette skulle være et fullgodt bevis på at mannen taler over seg.

Imidlertid må det være oss tillatt å gjøre oppmerksom på «at det er overveiende sannsynlig» at «hvis vi blir angrepet av Sovjet-Samveldet» får nok både Wergeland og vi andre føle hva det vil si å leve i et okkupert land.

Det vil ganske sikkert bli god anledning for Wergeland og hans likesinnede, å dra visse sammenlikninger mellom den tyske og den sovjet-russiske okkupasjonen. Det som vil mangle ved en kommende okkupasjon, er den store godtroende flokk av NS-folk, som under den tyske okkupasjonen gjorde alt hva de kunne for å vraste det norske folks interesser.

Storjessingen professor Kreyberg

har endelig fått erfart at det er smått bevert med den oppskrytte menings- og pressefrihet i det hellige demokrati, som han var en så varm forsvarer av. I en artikkel i Dagbladet om A-pakten forteller han:

«Det er riktig at en betydelig del av landets ledende aviser har tatt inn signerte artikler av opposisjonens ledere, — men det har seg på den annen side ikke nekte at en mengde innlegg er havnet i papirkurven under de forskjellige påskudd. Men hva som er verre er at opplysninger om foredrag, møter og resolusjoner som går paken imot, undertrykkes systematisk. Og hva som er aller verst: Uttalelser forvrenget og motiver mistenkeliggjort».

Slik er altså tilstanden når det gjelder den offentlig vedtatte holdning til A-pakten. Når vi så forteller herr Kreyberg at det som er skjedd ham bare er en liten matt avglans av pressens undertrykkelse, forvrenninger mistenkeliggjørelse av motiver som er skjedd omkring rettsoppgjøret, så burde det gi professorer noe å tenke på. Og i rettsoppgjøret har det vært menneskeskjebner som har vært innsatsen for maktavernes ensretting og maktmisbruk.

Asylretten.

En innsender i Adresseavisen spør om hvordan asylretten blir håndhevet i de såkalte demokratiske stater. Innvandreren peker på Argentina, Spania, Portugal og en del andre land har nektet å utlevere politiske flyktninger (nazister), mens derimot Sverige og Danmark har gjort klappjakt på selv sagesløse passive NS-kvinner som er kommet seg over grensen. Gjelder ikke en internasjonal bestemmelse på asylrettens område, spør innvandreren. Det kan forøvrig tilføyes, at

Rettsstridig bistand.

Av høyesteretsadvokat Gustav Heber

II.

Når den borgerlige straffelov i sin § 86 setter en minimumsstraff av hefte i minst 3 år, må den antas derved å ta sikte på serdeles alvorlige forbrytelser, og når den i forbindelse dermed taler om bistand til en fiende under en krig mot denne fiende, må den dermed mene en bistand av en slik betydning, at den har eller kan ha en viss virkning under en slik krig. Det må være en bistand, som representerer en påtagelig hjelp for fienden eller en påtagelig skadevirkning på eget og forbundsfellers virke eller militære disposisjoner under en slik krig. Det denne lovparagraf tar sikte på, er å forhindre opplagt forræderi fra sivilt norsk hold. Militært forræderi tar dessuten den militære straffelov seg av. Disse momenter vil vært vegledende, når man skal utmåle omfanget og arten av den virksomhet eller de forhold, lovparagrafen tar sikte på å ramme. Den kan derfor neppe antas å ha til hensikt å ramme rent bagatelmessige forhold, som måtte falle inn under ordlyden i paragrafen. Frivillig salg mot fullt vederlag til okkupasjonsmakten av varer, som denne etter folkeretten har rett til å rekvirere, kan derfor ikke gå inn under paragrafen bl. a. av den grunn, at slikt ikke kan karakteriseres som bistand og ennå mindre som rettsstridig bistand. Da man har innsett, at dette ikke lot seg karakterisere som landsforræderi, har man funnet opp et nytt begrep, som man har kalt: mangel på nasjonal holdning. Deretter har man karakterisert dette begrep som utilbørlig og deretter igjen karakterisert dette som rettsstridig bistand. Vår straffelov kjenner ikke dette begrep og setter ingen straff derfor. Hva er forøvrig: mangel på nasjonal holdning? Er det mangel på nasjonal holdning, at man unnlater å følge mer eller mindre tåpelige anonyme paroler, hvis åpenbare hensikt kun var å erte okkupasjonsmakten uten noensomhelst betydning for krigsførselen eller

egen eller fiendens krigspotensial. Slike paroler tok kun sikte på handlinger og oppførsel over jorden og må holdes vel ut fra den virkelige effektive motstandsbevegelse, der med all honnør ble utfoldet av motige menn under jorden. Blind lydighet mot paroler er forøvrigt noe, som kun hører hjemme i diktatur styrt land, hvor Führer-prinsippet er blitt rådende. Hvis frie nasjoner vil forsøke å ape etter på dette område, forekommer det meg, at de forsøker å utdrive djevelen ved hjelp av Belsebub. Frie menn underkaster enhver parole, som måtte være i omlop, en kritisk vurdering, og finner de, at den enten er betydningssløs eller endog mere til gagn for fienden eller okkupasjonsmakten enn for eget land og dets forbundsfeller, ignorerer de den. Hva en ultra-jøssing kan anse som nasjonal holdning, kan avvike ganske betydelig fra, hva en alminnelig sunt tenkende nordmann kan mene derom. Han kan endog tilegne seg den mening, at ultra-jøssingenes magekryperi for våre mektige allierte var ikke alene uverdige, men også representerte mangel på nasjonal holdning. Selv om vi på mange områder hadde den største beundring for våre mektige alliertes mange fortrinlige egenskaper og krigsinnsats, kan vi ha vår nasjonale holdning i behold, om vi ved siden derav også har hatt et åpent øye for deres feil og feilgrep.

Så har man også funnet på et nytt ord, som hittil hadde vært ganske ukjent i vår lovgivning, nemlig ordet landssvik. Hensikten dermed synes å ha vært mest mulig på forhånd å skitne til dem, man ikke våget å beskyldte for landsforræderi. Svik er et uklart uttrykk for det har to betydninger. Den ene er forræderi, som er en forbrytelse mot landets forsvars vesen og derfor en offentlig rettslig forbrytelse. Den annen betydning av at det er bedrageri, som er en formuesrettslig forbrytelse.

En smugler og en skattesnyter, av hvilke vi har mange for begges vedkommende, er en landsbedrager, men de er ikke landsforrædere. Det samme gjelder en oppbørselsbetjent, som kommer i kassamangel. Likeså en forfalsker av statsobligasjoner. Landsforræderi og landsbedrageri er derfor to vidt forskjellige forbrytelser med vidt forskjellige kjennemerker og lar seg derfor ikke putte i samme sekk med påskriften: landssvik. Denne med forsett framkalte begrepsforvirring er ikke særdeles smigrende for opphavsmennene til vårt 4-årige rettsoppgjør, som vi nå vil bli nødt til å underkaste en gjennomgripende revisjon i dets helhet.

Oslo, 9. april 1940.

Gustav Heber.

Averter

det var den internasjonale domstol i Tanger som løslot konsul Støren og dr. Høygaard, og i denne domstol sitter det representanter for England, Frankrike, USA, Spania og Argentina. Betyr det at FN.s vedtakelse av menneskerettighetserklæringen allerede er begynt å virke?

Sogneprest Marstrand

skriver i en Trondheimsavis om NS og tjenesten i krigsmakten:

«I betraktning av den ensidighet som har preget rettsoppgjøret — og ikke minst det slappe indrepolitiske vakthold om fedrelandet før 1940, hvilket var årsaken til at gode patrioter ble til Nasjonal Samling — er det ingen grunn til betenkeligheter ved fullt og helt å rekke hånden fram».

Hva sier Sven Arntzen til dette? Han som tror at det går an å tilpasse frontkjemperne å kjempe under en krig — som særlig!

LITT LIVSHISTORIE OG MERE

ARTIKKEL IV.

Intet ord er mere misbrukt i den politiske verden enn ordet **frihet**. I ly av dette trylleord be går man de største brudd og forbrytelser mot friheten! Det være seg i øst, det være seg i vest.

For ikke så lang tid siden opplevde vi Tsjekkoslovakias sammenbrudd, hvor tusener og atter tusener ble fengslet og stemplet. Frihetslovene endret eller brøt. Uønskede stortingsmenn fjernet — og den nye tid hadde fritt spill.

Hele den «sanne og uforfalskede frihetspresse» kom i opprør! Et gammel ord sier, at man «så ikke skogen for bare trær.» Mon ikke de norske pressemenn hadde gått seg vill og var kommet inn i tjukk skogen?

Norge, som selv hadde brutt grunnlovens ukrenkelighet, for å kunne «dømme» anderledes tenkende! Norge av i dag som hadde fengslene fulle av kvinner og menn fordi de lengst tilbake hadde meldt seg inn i NS. Norge som ikke unnså seg for å «dømme» unge entusiaster, fordi de gikk med i kampen mot «faren fra øst». Jo, i sannhet, indignasjonen var ekte! De krokodille-tårer som i den anledning ble utgydt med panegyriske toner til demokratiets «velsignelse» og «rettferdighet» var i sannhet ekte!

Paragraf 97 i grunnloven sier: **Ingen lov må gies tilbakevirkende kraft.** Men ved brudd av denne lov, er, som jeg ofte har nevnt, tusener og atter tusener av Norges beste kvinner og menn «dømt»!

Nei, Norge av i dag er i sannhet ikke noe frihetstempel, men holder godt mål med de autokratiske styrte land. Vi er skjendet som «landssvikere», vi kaster med større rett tilbake ordet: **GRUNNLOVSSVIKERE!** Så får tidene som kommer og historien avgjøre hvem av oss som bærer skjendselens navn med rette. Vi «dømte» har iallfall ingen angst for utfallet!

Hva sier ikke nordens mest rettskyndige autoritet, professor Skeie i sin kjente bok «Lands-svik», side 19: — «at ikke engang stortinget kan med noen virkning oppheve grunnloven uten det skjer på foreskrevne måte», og professor Castberg sier om samme emne i sin bok «Fra norsk og fremmed statsliv», side 14: «Ingen lov må gis tilbakevirkende kraft. Grunnloven har løftet dette rettsprinsipp ut av døgnets politiske kamp og stilt det utenfor flertallets rådighet —»

Merk eder dette I av folket kallet til å styre Norge etter lov og rett!

Det er mulig at meget galt hendte under okkupasjonen og så langt i fra kan det forsvares. Men å forsvare å ta i bruk krigens brutale metoder etter okkupasjonens opphør, finner jeg ennå verre. Dengang var det tysk befall og mannskap, som under krigens lover fulgte de brutale metoder. I dag skulle det

være kjærlighet og forståelse, hvor norsk bror under fredens fane skal dømme norsk bror.

Men det var ikke alene ulovlige lover som skulle dømme oss, men den gamle jurilov av 1887 måtte også vike, til fordel for en rett på 7 medlemmer — hvorav kun 4 var folkevalgte, de andre jurister.

Juriloven var i sin tid en folkeseier mot juristeriets byrå-

kratisme. Jeg husker både kampen og seieren. Det gamle retts-system fra Gulatingsloven, hvor folket dømte skyldige eller ikke, ble atter innført. 10 legmenn uten juridisk dominant i sin midte dømte alene etter en rettsbelæring av lagmannen. A dømme — liv eller død — stor eller liten straff er en hellig handling —

Men også denne landevinning

Til dig — du som sier du elsker vårt land . . .

Av Cally Monrad

Du som sier, du elsker vårt land —
hvert dalstrøk, hver fjord,
hver fjellknaus her nord — —
men forbanner din sønn
og fordømmer hans virke, hans skjønn.
Du som øver utålelig press på søster og bror
og forhåner din mor
og forakter din far — for det syn og den mening han har —

Du — som sier du elsker vårt land,
men svikter din venn — —
du, som stener de menn
som gjorde sig til folk
for et gryende håp i vårt folk —

Du — som vader i sladder tilkness —
du som møter hver dag med din mistro, ditt neg,
som besudler vår jord og bespytter det nye som gror —

Du — som sier du elsker vårt land,
hva med dem da som bor i dette landet? din bror
din venn, din far, din mor
har du svar?
Du — som sier du elsker vårt land
jeg må spørre dig nu: Er det jeg eller du
som er gal? Er vårt land
bare ditt? Gi meg svar om du kan —
du — og alle de nidkjære du'er som sier
de elsker vårt land.

Du — som sier du elsker vårt land,
men strør salt på dets jord —
Du vil sanne, en dag,
i hver reisning, hvert lag —
du — og hele din flerhet av du'er
HVEM DET ER SOM HAR ELSKET VÅRT LAND.

Du som vet hverken ut eller inn —
Du er kanskje for klok til å «komme i kok» —
du er kanskje for dum til å holde dig støv —
Du som ennå tviler, men gjerne vil tro
å — til dig vil jeg si: **GJØR DIG FRI!!**
ikke ri
på den frasen om «antipathi»!

Du, som sørger — men elsker vårt land —
Du vil glædes igjen
med din bror, med din venn,
med din mor og din far,

med din sønn — alt det skjønn som var —
Du vil hilse på minnes bro
det forgangne, det ny
i et skapende gry —
Du har helligste rett til å vordre til ett
med det store som ånden har sett.
Du — og jeg — og hele den samlede enhet
av jeg'er og du'er
som ærer og elsker vårt land.

C. M.

for rettferdighet skulle den nye tid med sine hårde hender besudle. Juriloven med sine 10 legmenn var ikke god nok, den gikk for langsomt — som om det overhode kan gå for langsomt der det gjelder liv eller død! Var det noe tilfelle, hvor folket skulle avgjøre skyldspørsmålet, så måtte det vel være under den forfølgelse vi har vært utsatt for — hvor man dømmes fra heder og ære. Det gikk for langsomt!

Når man tenker over den tid som er gått, alt som er hendt, den store jammer og ulykke i de tusener av hjem, med hat mellom mennesker, og vi samtidig vet for en herlig og ærlig folkestamme de norske er, og som framfor mange har fått sin oppdragelse og forkynnelse av de største ånder, så er det forferdelig å tenke på hvilket ulykkelig dilemma vi er kommet opp i. Kunne ikke dette være unngått — og mange — ikke minst overlege Scharffenberg — mener at intet hadde vært lettere.

Tenk om makthaverne i London hadde funnet en annen mann enn Erik Solem til å forfatte det lovverk den hjemvendte styresmakt ville bruke til utjevning mellom fortid og framtid?

Tenk om oppgaven var gitt til en frigjort karakter, som følte og eide i sin sjel lengselen etter fred og tilgivelse, etter godhet og bare godhet, så hadde det i dag vært velsignelse i Norge!

Men slik skulle ikke vår skjebne bli. Det ble asfaltens bestøvlede tranghet som ble lovverket og ikke naturens fri all-godhet. Men små menn i store stillinger har lett for å føre på avveie, som liten tue kan velte stort lass. Noe slikt var det vel også den store statsmann Churchill tenkte da han sa etter krigens opphør og seier: «Gigantene vant krigen og dvergene freden» —

Betegnende for tiden i dag og dens kynisme synes meg å være der dommeren sitter og dømmer bak egen lovbok. Bokstavens ord kan lett tenkes å virke over oppgaven. Men bluferdighet er ikke alle givet, ei heller sjelsfinhetens følelse. De uskrevne lover for god tone og ferd, er mere medfødt i slektens vandel og arv enn proteksjon og alle mulige eksamener.

Erling Bjørnson.

Vi minner om AKSJETEGNINGEN i 8. MAI A.s

For å spare kontorarbeide er det best at aksjebeløpet innsendes med tegningen.

Beløpet kan sendes en av innbyderne, men det er greit å sende både tegningen og beløpet direkte til «8. Mai».

Alle som innbetaler aksjebeløpet, får originalkvittering som gjelder midlertidig og må oppbevares til aksjebrev blir utstedt.

A-paktdebatten i det danske Folketing fører til sensasjonelle avsløringer

Flere framtreddende folketingsmenn beskylder hverandre for angiveri.

En rekke personer ble på grunn av nåværende Folketingsmenns angivelser, arrestert av Gestapo

De har gjort seg fortjent til å sitte i Horsens Tuktus eller Fårhusleiren, slik som deres ofre fra mai 1945 nå gjør, hevder dansk blad

Den store A-pakt-debatt i det danske folketing, satte de folkevalgte menn i en slik krigsstemming at noe liknende har aldri vært i en parlamentarisk forsamling i Norden.

Debatten tok til ganske rolig, og kringkastingen sendte de domte innleggene ut til lytterne. Men da den kommunistiske representanten Martin Nielsen fikk ordet — og han ropte ut til høyres, venstres, kraft, at han måtte være så vennlig å se på sine blodplettede hender (disse pletter skal nevnte kraft ha pådratt seg under okkupasjonen) «børjade spektaklet», og kringkastingen måtte avbryte sendingen.

Så at Martin Nielsen hadde sagt utskåret, løsnet lavinen av sensasjonelle beskyldninger. Det var meget som kom fram og som man ikke hadde vært skjult for de ansvarlige menn. Den store A-pakt-debatt foranlediget at folket fikk et lite glimt bak kulissene, og derved kjennskap til sine makthaveres mangesidige virksomhet under okkupasjonen. De utredte representanter som i dag er hovedansvarlige for den uovnlige og umenneskelige behandling av de danske borgere, overgikk hverandre i gjensidige beskyldninger om angiveri og lakmer for Gestapo.

Straks etter at Martin Nielsen hadde sluppet ut sin anmodning til høyres parlamentariske fører, rettet han følgende spørsmål til Folketingsets formann, Jui Bomholt:

«Hvordan føles det herr arende medlem, å ha vært nestformann i dansk-tysk forening?»

Bomholdt som på forhånd var lamslott over «herr Krafts blodplettede hender», ble så overrasket over dette spørsmål at han ikke hadde noe annet å svare enn at han hadde handlet etter ordre fra sin sjef om å melde seg inn i nevnte forening. Til dette bemerket Martin Nielsen at Bomholdt var korrupt mere «ulfrisk» gjennom begivenhetene enn de fleste andre. «Som kjent er tusener av danske kvinner og menn blitt straffet for et medlemskap i dansk-tysk forening, til tross for at også de hadde handlet etter ordre — en ordre som de nåværende danske makthavere sendte ut til folket, men som de i dag straffer det samme folk for å ha fulgt.»

Nielsens plutselige angrep på Bomholdt førte til at han tapte helt fatningen, og så snart det ut av ham at han hadde aldri angrepet Aksel Larsen (kommunistenes fører) for at denne hadde angitt sine kamerater til Gestapo, og det ville han heller ikke, sa han.

Etter dette syntes den konsen-

vative Axel Møller at hans tur var kommet, og han beskyldte Martin Nielsen mens han var redaktør av «Arbejderbladet» å ha angitt journalist Flemming Madsen til Gestapo, og at dette angivet hadde til følge at Madsen ble arrestert. Finansminister H. C. Hansen mente at han også burde ha et ord med i laget, og han spurte Martin Nielsen om det samme. Da kasset Martin Nielsen alle fortøyninger løs og han ropte:

«at de, der drev oss i døden stempler oss som angivere!» Dette var et lite nærbilde av A-pakt-debattantene i det danske folketing.

Da utenriksminister Rasmussen hadde fått «folkeflertallet» for A-pakten, tok beskyldningene for angiveri for alvor fatt i statsminister Hans Hedtofts og kommunistenes Axel Larsens aviser.

En lang rekke framstående personer er i meterlange artikler stemplet offentlig som angivere. Blant disse er minister Panny Jensen, som folketingsmann Ragnhild Andersen har rettet de voldsamste beskyldninger mot. Folketingsmann Ib Nørland er også blant de som er utpekt som gemene angivere.

Martin Nielsen har forsøkt å ro seg på land ved hjelp av en lang rekke angivelser om at hans angiveri av journalist Flemming Madsen ble ordnet i all vennskapelighet i de glade maldager i 1945.

På grunn av disse i høyeste grad oppsiktsvekkende avsløringer som kom fram under de danske makthaveres A-pakt-debatt, skriver det danske blad «Revision»:

«Men tilbake blir altså at en rekke av de menn, der i 1945 som riksdags- eller regjeringsmedlemmer vedtok de tilbakevirkende straffelover, som førte en såvelig arett, gru og ulykke over tusener av mennesker, i følge deres egne lover og de beskyldnin-

«Politiske dommer . . .»

Av Brynjulf Rutledal.

Alexander Dumas sier i en av bøkene sine et steds at: «Politiske dommer er tomme formaliteter, for det er de samme lidenskaper som anklager og som dommer».

Her er vi straks ved kjernen i det oppgjør som erud pågår med euforismens styrke. Det skal dog bemerkes at påtalemyndighetene nå selv om de ikke vil innrømme det offentlig, er begynt å påta seg og har dobbelt betraktelig av når det gjelder streng, men rettferdig dom. I dag skal en fra aktoratsets side høre at det vil komme tiltales initiativ og arbeidsmuligheter så langt tiltale blir dømt til større hindring av en vedkommende faktisk er i besittelse av i kontanter. Min trafiker gjens med engang over 10.000 kr. og så får da domsmennene klare opp med å kunne ytterligere med Resultat av den sak jeg sikter til kjennet jeg ikke, men jeg tror ikke jeg har ansett for full bevis jeg har fått et hindringssummen kommer da å bli nedskrevet med enda mange tusen kroner. Men her da ender den stakkars enbegge-nøren som i 1946 fikk en 10.000 i hindring som m. til tross for at han ikke eide en øre. Ja, han kan bare egre seg over at hans sak kom opp på et så tidlig tidspunkt. Så kommer jeg han som tok opp bankkoll og betalte hindringen med og videre han som ikke hadde

fikk så stor hindring av vedkommendes formue ikke strakt til på langt med Myndighetene tok fra ham alt: bankkoll og livspolise. Klærne fikk vedkommende beholde. Var det noen som nevnte hestehandel?

Hier redaktør. Som De vil se av de 2 vedlagte fotografier (og som jeg her dem returnere og ikke avbilde i avisen) er det ene tatt av festningsanleggene ved Sognefjorden og viser 4 store kanoner. Kanonmunnene står vendt mot havet. På det andre bildet ser De tyskerne drage og slite med granater til de samme kanoner. Sjøfæren som kjørte disse færlige tingester til de samme kanoner står ved siden av, rund og trivelig. Er det noen som tror at vedkommende sjåfer er tilfallet eller gransket for landsvik? Å neida. Men Olava med medlemsboka, hun er gransket, og det så ettertrykkelig at hun vil huske det en stund. Var det noen som nevnte hestehandel? Nei, det var det visst ikke. Det var bare noen som nevnte at å transportere granater for «fienden» det har intet med i 86 å gjøre, men gamle Olava hun har spdt fienden bistand i råd eller død. Den alvinnelige straffelov er bygget på lektyre.

Samme akter som ovenfor nevnt

ger de retter mot hverandre, burde sittet i Horsens Tuktus eller i Fårhusleiren — slik som deres ofre nå må gjøre. En må spørre: Er bylken ikke snart moden slik at en kan ta bull på den? Har det danske folk tappt enhver sans for rettferdighet og hederlighet?

sa for noen dager siden i en «Landsviksaks» at det er ikke det at ikke tyskerarbeiderne har ydt fienden bistand, men det umenskyldende moment er at de måtte ha arbeide for å skaffe seg mat til seg og sine. Og dette er vel og bra nok også fra min synsvinkel, men like rettferdige enn jeg husker var det på som skaffet brødkorn fra Tyskland under okkupasjonen, slik at det danske folk kom relativt godt fra disse vanskelige år. Å skaffe mat til det norske folk kunne selvsagt ikke ligge uten ett visst samarbeide med tyskerne, og ett slikt samarbeide er heller ikke noe å si på etter Haagerkonvensjonen. Jeg har imidlertid aldri sett at dette landskaplige arbeide har vært tatt hensyn til overfor norsk NS-folk i straffemildende retning.

(Forts. side 7.)

Sjans og forfølgelse —

Forts. fra side 1.

at det når til det beste blant de tidligere NS-folk, er de som kan, søker ut av landet til nye muligheter som innverdige mennesker?

Men dessverre, det er fare for at en stor del vil gradvis gå til grunne her hjemme, dels fordi de ikke får utreisefasilitet hos makt haverne og dels fordi de som har fått en kvikk i de åndsforlatte fengslene.

Det er en kjert sak at det også i de siste år på grunn av fortvivelse over den økonomiske situasjon, er begått en rekke selvmord i vårt land.

Grunnen til disse tragiske begivenheter er uten tvil den ben-synsløse forfølgelse som er blitt øvet.

Det er nok i denne forbindelse å peke på et tilfelle fra den siste tid.

En eldre funksjonær fikk etter mange vanskeligheter komme tilbake til sitt arbeid. Gjennom mange år hadde han skjettet sin stilling til alle tilfredshet. Men så kom den dagen han måtte gå fra sitt arbeid for sin menings skyld. Han fikk en dom og sonet denne. Dermed skulle alt være opp og avgjort. I følge makthaverens utsagn skulle han få komme tilbake til arbeidsskiftet og sitt arbeid. Det tok tid før loftene ble innfridde, men en dag fikk han da komme tilbake. Stille og beskjeden tok han til. Han så lysere på livet, og hans glede var stor over at han etter kunne i stand til å bistørge seg selv og sine. Men dette skulle dessverre istand til å livberge seg selv og forfølgelsen mot ham tok til og den ble styggere etter hvert som dagene gikk. Han klarte det ikke lenge. Han gikk og kom ikke mere tilbake. Han hadde tatt sitt liv. Dette var bare et av de mange tilfeller.

Er det ingen som vil reise seg til protest mot denne lands-ulykke?

NÅ KOMMER BOKEN!

Birger Kvitting: ANGRE DU IKKE?

Sikre Dem boken straks ved å forhåndskjøpe den, da det er uvisst hvor lenge den vil være tilsalgs.

HVORFOR?

FORDI DEN ER EN NADELØS AVSLØRING AV DE IDAG GULLKANTEDE NORDMENN SÅ HOYT LOVPRISTE NASJONALE HOLDNING.

Boken er den første norske roman som på denne måte tar fariseerismen og den forlorne patriotisme opp til bred behandling. Den er bygget på faktiske begivenheter og forfatterens egne opplevelser. En bok av stor betydning for de som vil ta seg en kikk bak de så kunstferdige, forgylte — men dog så skrøpelige nasjonale kulisser.

Boken koster kr. 10.00 — porto kr. 0.50.

Send Deres bestilling til «8. MAI», Boks 41, Kristiansund N.

De som forhåndskjøper boken vil få den tilsendt primo juni måned.

HUSHJELP

ønskes snarest — Henvendelse: Fru Generalkonsul Harsen, Sørkedalsveien 93, Smestad, Oslo. Telefon 69 72 24.

«VARTEGN».

Som De kanskje allerede vet er VARTEGN et rikt illustrert månedsskrift, redigert av de to trolldyrere Elmsen og Fanebust.

Nr. 1 kan De kjøpe hos kommisjonærene. Nr. 2 får De dessuten i kioskene og hos enkelte bokhandlere. Nr. 3 kommer medio mai. Bl. a. med Marcus Thruanes himmelske levninger samstundes som hans jordiske levninger i disse dager bisettes for annen gang. — denne gangen i forbindelse med pågittene som dem som dømte ham og nektet ham begravning i Christiania Akerkirke. Bl. a. på denne måte søker avlid for sine fedres misgjerninger.

VARTEGN koster kr. 6.— pr. halvår, kr. 12.— for helår. Abonnement kan tegnes ved samtlige innenlandske poststeder eller ved direkte henv. til forretningsforeren, herer H. Kjønnås, Hørmersdal.

Politiske dommer —

(Forts. fra side 6)

Det tar vel nå etter hvert begynne å stå klart for det norske folk og også for de enkelte patrioter at var Haagerkonvensjonen fulgt noye, slik som reglene er for et folk som er okkupert av en krigførende makt ville der neppe ha vært en eneste dødsdom under krigen. Der ville heller ikke ha forekommet tortur eller mishandling fra tyskernes side. Det har nemlig vist seg her i Norge at der tyskerne ikke var utsatt for provokasjoner av noen art var deres oppførsel eksemplarisk. Vi hadde dessuten gagnet oss selv ved større goodwill fra tyskernes side. Man hadde sluppet en Trandum- og Telavåg-tragedie. Man hadde dessuten sluppet å se minnesmerker over falne patrioter bli reist som paddehatter.

Det bør slås fast at det ikke var ved Midtskogen ei heller i Matrefjellene Hitler tapte krigen. Det var nemlig umulig for Norge å vinne noen krig idet landet hadde kapitulert betingelsesløst. I parentes skal nevnes at både Russland, England og Ame-

BØKER

De kan bestille i «8. Mai»:

Bjørn Vardås: De utstøtte.

Pris kr. 8.00.

Major Langeland: Demmer ikke.

Pris kr. 15.00.

P. Harsen: Urolig men sant, 2. oppl.

Pris kr. 10.00.

Tillegg til 1. opplag, pris kr. 3.00.

Justus Lex: Var Norge faktisk og

rettelig i krig etter 10. juni 1940?

Pris kr. 4.50.

Rektor Lødrup: Læreraksjonens sanne

bakgrunn. — Pris kr. 1.00

Ikke tålte dagens lys.

2 hefter utk. a kr. 2.00.

Foraiv Fanebust: Gullfjell.

Pris kr. 6.00.

Nils Vinde: Det frie ord i en fri presse

Pris kr. 4.00.

«8. MAI»

Box 41 — Kristiansund N.

dika gjør krav på å være de avgjørende seterherren.

Når det gjelder politisk utrensning eller avstraffing av den tapende part samt elementer man ikke setter pris på etter en krig så er ikke det noe nytt fenomen, det har sine røtter langt tilbake gjennom tidene. Forskjellen er bare at den aldri har fått en slik vanvittig og skånelses karakter som i dag.

Men du norske mann og kvinne, som er medansvarlig i denne forfølgelse av mennesker som mente å gavne sitt land, når du engang våkner og blir deg bevisst hva du har vært med på, da er det kanskje for sent å angre.

Rutledal, den 30. mars 1949.

Brynjulf Rutledal

A-sprekken.

Fra Norges unge venstres tidsskrift «Von og vilje» henter vi følgende:

«Forleden møtte to Arbeideringmenn hverandre i korridoren i stortinget. Det var Westerlund, som tilhører opposisjonen i partiet, og Terje Wold, formannen i spesialkomiteen for særlige utenriks- og beredskapssaker.

— Nei, goddag, goddag, Østerlund, sa Wold.

— Morn, morn, Atlanterhavs-Wold, led svaret.

HUSHJELP.

Flink, pålitelig hushjelp (gjerne eldre) søkes snarest. God hjelp haes ved siden av.

Henvendelse til:

BRIT HAMSEN.

Norheim pr. Grimstad.

Reisende — Sor-Norge,

rutinert, energisk, handelsgymn., 33 år, søker sagsoppdrag, fortrinnsvis på Østlandet.

J. Grønhoft, Haxthausens gt. 6 I, Oslo.

HUSHJELP

søkes til middelstor Remeriksgård. Sentralt og trivelig sted. Lønn etter avtale.

Bill. mrk. «Snarest», — i «8. Mai» eksp.

Tidl. NS-folk eller lign.

kan få overta agentur for godt smøreoljemerke. Litt kapital og erfaring.

Bill. mrk. «Snarest», — i «8. Mai» eksp.

ARKITEKT

Forbindelse søkes med yngre arkitekt for planlegging av boligbyggelag i nærheten av Drammen. Henvendelse i bladets ekspedisjon. Bill. mrk. «Arkitekt», nr. 51.

Dyktig klavner

far plass snarest. Helst kjennskap til høyleri. God lønn. Eksp. anviser.

Sveitser eller budeie

søkes. — 8 melkekuer, — melke-maskine, autom. drikkekar, gjødselkjetter. Lønnsforlangende.

Heiv. Sverre Røstad, adr. Rinnan st.

Gardskar

søkes fra 1. mai til trivelig middeistor gard. Gjerne NS-kar.

Bill. mrk. «Gudbrandsdalen», Nr. 43.

Tidl. NS-mann

i 40-årene, med god utdannelse, ca. 20 års erfaring i offentlig og private forretninger, søker arbeide. Gjerne skog- eller sagbruk. Bill. mrk. «Nr. 46».

Ekteskap

Enkemann i 40 års alderen, håndverker og boende på Østlandet, ønsker å bli kjent med en snild og ærlig dame for å inngå ekteskap. Diskresjon loves og kreves.

Bill. mrk. «Ærlig 1949» nr. 48.

Bekjentskap.

Bondegutt fra Telemark, tidl. pass. N.S., ønsker bekjentskap med en kjekk og grei jente, alder 24—30 år, som er glad i bondeyrket.

Bill. mrk. «Mot vare», nr. 52.

Eiendom ønskes kjøpt.

Liten gård, hus med hage, hytte eller bungalow, på et rolig, lunt og triveleg sted, helst ved sjø eller vann sydpå, ønskes kjøpt — eventuelt leiet — av en eldre enslig — tidligere landbr.-funksjonær. Alt har interesse. Tilbud snarest.

Eksp. anviser.

For salg til private

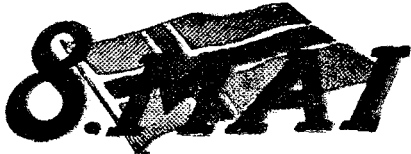
av meget lettselgelige artikler søkes dame eller herre.

Bill. mrk. «God fortjeneste», nr. 45 — eller eksp. anviser.

BREVVEKSLING

NS-mann og frontkjemper 30 år, høy, slank, mørkblond, ønsker brevveksling med kjekk og liketil ung dame. Foto ønskes og loves. Bill. mrk. «Forretningsmann, Oslo».

ABONNER

AVERTER

Fra vår utenlandspost --

STAKKARS SVERIGE

Kysteriske A-pakt tilhengere både i Norge og Danmark mener visstnok at det for Sverige vil komme en dag. En får iallfall inntrykk av at det legges planer for den kommende avstraffelse av Sverige. —

I det danske blad «Information» skri-
ver en glassmester Willy Andersen, visstnok et stort navn i kongens Kø-
benhavn følgende:

«Etter en kort krig — hvor Sve-
rige skal deles, vil det være rime-
lig å gjøre krav på de gamle danske
landområder, som Sverige kun be-
sitter med den rett, at det engang
har erobret det. Samtidig kunne det
være Norge inderlig vel undt å få
Herjedalen, Jemtland og Båhuslen
tilbake. Hvorom allting er: Danmark
bør i tide informere sine forbunds-
deler om at vi har visse krav på
Sverige.»

Det gjør oss virkelig godt å erfare
at det finnes dansker som også ten-
ker på Norge.

Var det ikke engang slik at Norge had-
de visse rettigheter både til Grøn-
land, Island, Færøyene o.s.v.?

Vi iter med å gjøre vår egen flyvende
Lange oppmerksom på dette. Og har
han ikke allerede gjort våre «forbunds-
fellens» oppmerksom på, at det på
dette område kleber visse mangler ved
A-pakten, bør han hurtigst mulig ta
fly til Washington. Det skulle ikke
være vanskelig for ham å få ørens
lyd for vårt krav. Han har jo tidligere
deponert «erklæring» i det norske folk
i Washington, så nå er det bare å
henvise til «faktallets» rettsmessige
krav.

KURSENDNING I DANMARK?

I følge danske aviser har den dan-
ske Landsrett frikjent fire «landssvi-
kere» som tidligere var dømt til 16 og
12 års fengsel. Ved siden av frikjen-
nelsen er det også avsagt dom for at
de fire skal ha erstatning for tort og
ovic. Lederen Vilfred Petersen fikk
20 000 og de tre andre henholdsvis kr.
15 000, 20 000 og 25 000.

En har grunn til å spørre: Hvordan
har dette gått for seg? Jo, Vilfred Pe-
tersen og hans kamerater ble ved den
siste rett ikke dømt etter de tilbake-
virkende lover — som de andre tuse-
ner er blitt dømt etter. Retten brukte
nemlig gammel dansk lov i pådømmel-
sen av disse saker.

Etter denne rettsavgjørelse i Dan-
mark, kan en vente at alle de som
er blitt dømt etter de ulovlige tilba-
kevirkende lover må få omgjort sine
dommer — og alle som en frifunnet
og tilkjent erstatning. Den danske
storbiltjakt vil bli en dyr fornøyelse
for Danmark. Det samme vil bli til-
felie i Norge.

DA FREDEN OG FRIHETEN KOM TIL DANMARK

Den danske lege Justesen har utgitt
en bok som er formet som et åpent
brev til de danske makthavere.

I innledningen heter det:

«Nettopp da befrilesens morgen-
sønde bredte seg på den danske him-
mel, ble den islandske dikter Kam-
ban myrdet på en restaurant i Kø-
benhavn.

En hjemmefrontgruppe som i de
dager gikk på revejakt i kongens
stad, kom stormende inn på en re-

staurant. De spurte en kelner om
det var noen landsforrædere i re-
stauranten. Kelneren svarte, at det
visste han ikke. Hjemmefrontens le-
der mente imidlertid at han burde
vite hvem som var restaurantens
stamgjester, og han gikk hårdt inn
på kelneren, som for å få fred sa:
— Ja, da må det kanskje være
ham som sitter der i sofaen som er
landsforræder.

Hjemmefrontkarene for som ville
dyr bort til sofaen hvor Kamban
og hans hustru og deres sønn satt.
Etter et ordskeifte skjøt de Kam-
ban ned. Hans hustru fikk nerve-
sammenbrudd og måtte kjøres bort
sammen med liket av sin mann.

Saken ble dysset ned. Ingen til-
tale ble reist mot morderne. Som
plaster på såret fikk fru Kamban
en pensjon på 20.000 kroner for året,
samt påbud om å holde kjett.

DET NYE HERREFOLK

For en tid siden fikk de to direk-
tørene for Kruppverkene i Essen, dr.
Hardach og Kallan ordre om å møte
i det britiske hovedkvarter i Düssel-
dorf. Da de kom dit, fikk de en meget
skarp reprimande, fordi de uten ok-
kupasjonsmaktens samtykke hadde
tillatt seg å utføre endel mindre re-
parasjonsarbeider ved bedriften.

Dette at to tyskere hadde tillatt seg
å gjøre noe på egen hånd har vakt
bestyrtelse. Og Manchester Guardians
utsendte medarbeider rapporterer
skrekkslagen, at militærregjeringen
ved «inngående undersøkelser» har
konstatert, at de to direktører ved
Kruppverkene, uten tillatelse har satt
istand noen vaskerom for arbeiderne
samtidig som de har latt reparere en
dør og noen vinduer.

Og bladet skriver videre:

«Det meddeles i kveld at en av-
gjørelse vil bli tatt med det aller
første — om de to direktører skal
avskjediges eller ikke. De har imid-
lertid fått beskjed om at de kan
vente en meget streng kontroll over
hele Ruhr-konsernet. Direktørene
ble også underrettet om at de for
framtiden hadde å betrakte seg som
ansatt ikke hos Krupp, men hos den
britiske militærregjering.»

Noen dager senere (29. mars 1949)
leser vi i det ærverdige «Times»:

«Tyskland skal behandles rett-
ferdig og med forståelse. En må
unngå alle unødige restriksjoner
og smålige forsiktighetsiltak, som
kan sære den tyske stolthet. Men
en skal med bestemt hevd de
store linjer i sikkerhetspolitikken.»

Det var altså av sikkerhetspoliti-
ske hensyn en grep inn overfor de
to direktører, som uten en nådig
britisk tillatelse, hadde reparert en
dør, laget til noen vaskerom for ar-
beiderne og satt inn glassruter i ut-
bombede vinduer i en av Kruppfa-
brikkene.

DEN DEMOKRATISKE MEDALJES RAKSIDE

Det sveitsiske blad «Die Tat» skri-
ver i en artikkel (14. mars 1949) om
forholdene i Tyskland:

«Det er kolonisystemet som i dag
råder i Tyskland. Og for engangs
skyld har vi fått se dette på nært
hold. Det er militærdespoti — de-
korert med noen demokratiske fi-
kenblad.

Men dette får de undertrykte
ikke lov å fortelle. De 70 millioner
er nemlig fratatt ytringsfriheten
slik at de er avskåret fra å fortel-
le verden hva som gjøres med
dem. Makthaverne tæler imidlertid

Utmeldelse av statskirken

Det er mange, som på bak-
grunn av rettsoppgjøret og pre-
stenes uforsonlige stilling til NS-
folkene, ønsker å melde seg ut
av statskirken, og vi har fått
mange forespørsler om, hvorle-
des en kan få ordnet dette.

Det er en enkel sak. Enten kan
en gå til soknepresten i den me-
nighet, hvor en bor, og munntlig
framføre sin begjæring, eller en
kan skrive til ham og anmode
om å bli strøket som medlem av
statskirken. Da må en oppgi fød-
selssted, dato og år, slik at det
kan bli lett å finne fram i kirke-
boken. For sikkerhets skyld bør
en la et troverdig menneske be-
krefte underskriftens riktighet.
En vil da uten omkostninger få
en erklæring tilsendt fra sokne-
presten.

Dette med utmeldelse av stats-
kirken er en personlig sak og
en samvittighetssak, som ingen
andre har noe med å blande seg
opp i. Den har ingen følger ut-
over at en ikke har anledning
til å stemme i kirkelige anlig-
gender, men det har så lite å
si, for regjeringen — den aller
kristelige A-regjering — går så
altfor ofte mot folkemeningen
ved preste- og bispeutnevnelser
allikevel, cfr. utnevnelsen av Ar-
ne Fjellbu til biskop i Nidaros
bispedømme mot en tydelig ut-
talt folkemening.

til stadighet om demokrati. Når
så tyskerne spør om hvor demo-
kratiet, friheten og humanismen
holder hus, får de til svar: «Dere
forstår ikke det ennå. Dere er for
umodne.» Men så umodne er en-
dog ikke en buskneget at han ik-
ke forstår forskjellen på å arbe-
de for seg selv og å utnyttes som
et middel for å fremme andres
mål.»

Okkupanten i khakuniform har
ikke noe annet å svare på de «om-
skolertes» spørsmål, enn et en-
gelsk-militært skuldertrekk og: —
«Dere må innse at dere tapte kri-
gen og at det kunne ha gått dere
ennå verre.»

En forsøker på vestmakthold å
opptre både som frihetsbringende
demokrater og maktfullkomne mili-
tærdespoter. Dette er motsetninger
som bare ytterligere kompromiterer
de tomme demokratiske former, som
er det eneste seierherrene kan gi
som bidrag til det tyske folks «om-
skolering til demokrati».

I dag er den britiske utsugerimpe-
ralisme ikke så godt anskrevet, som
den gang engelskmennene herjet og
stjal land og laget kolonier og un-
dertrykket andre folk og raser. Det
vil derfor falle engelskmennene van-
skelig å få den øvrige verden til å
gi ham rett til å utsuge sitt «tyske
kolonirikke» selv om det skjer i en
forloren demokratisk forkledning.

Det er nemlig ikke buskneget —
men tyskere — engelskmennene har
å gjøre med denne gangen. Det er
Kants, Gothes og Beethovens folk,
som ikke har noe behov for det nye
herrefolks «omsorg» og misjonsvirk-
somhet.

Ukens

Perspektiv

VI MÅ IKKE TAPE MALET AV SIKTE

Det har vakt atskillig oppmerk-
somhet at o.r.sakfører Lindheim
har holdt et møte i Oslo til dan-
nelse av en organisasjon for ved-
økonomiske tiltak å hjelpe de
som er rammet av rettsoppgjø-
ret.

Vi er ikke med i det arbeide
som drives av denne gruppe.

Men når dagspressen søker å
framstille hr. Lindheim som en ny
«Führer» og ser politiske spøkel-
ser på lyse dagen i anledning
dette beskjedne Oslo-møtet, så
vet vi at det er vanlig sensasjons-
jakt i en viss hensikt.

Vi tillater oss å forutsi at det
vil bli mange liknende møter av
de forfulgte i årene som kommer
med nye menn. Det er intet rart
i at folk med felles samfunns-
messige interesser kommer sam-
men for å utveksle meninger.
Selv om disse mennesker repre-
senterer en opposisjon i folket,
er deres sammenkomster fullt
lovlige og berettigede.

Vi kan også med sikkerhet for-
utsi at hvis det ikke nå blir
slutt på det ulovlige og i sin ide
revolusjonære rettsoppgjør, og
alt galt som er gjort blir revidert
så vil rettsoppgjøret bli et lang-
varig politisk stridsspørsmål i lan-
det. Nettopp dette spørsmål vil
i sin tid bli kimen til et nytt po-
litisk parti. Hva ideologisk inn-
hold forøvrig et slikt parti kom-
mer til å få, er det i dag umu-
lig å si. Det vil avhenge av ut-
viklingen hjemme og ute.

Vi venter og tror at Stortinget
er klar over den splittelse retts-
oppgjøret har forårsaket i det
norske folk, og hvis forfølgelse-
ne skal fortsette til den bitre en-
de, vil vi til slutt oppleve den
kolde indre «totale krig».

Regjeringen og Stortinget og
ingen annen, har ansvaret for
det som skjer i dag — og der-
med for det som vil komme i
framtiden. Som makthaverne sør
får de også høste i sin tid.

Vi som i dag arbeider som op-
posisjon mot rettsoppgjøret, må
aldri tape målet av sikte — hel-
og full revisjon av rettsoppgjøret.
Vi skal kjempe rettferdigheten
fram til seier. Derfor skal alle
gode krefter samles, og ingen
splittelse må finne sted. Vi må
ikke la oss forlede til å tro at
målet nåes ved å stikke en snar-
vei. Bare ved et utrettelig arbe-
de for vår sak kan vi seire.

Vi må ut til folket. Opplysning
må spredes og uvidenhetsens
mørke overvinnes.

Det er et stort arbeidsfelt in-
nen alle politiske partier. Og de
politiske ledere og andre som
arbeider for vår rettferdige sak,
må støttes av all kraft. Dette er
de mest dagsaktuelle oppgaver
over hele landet.

Schjevola.

Trykt i Nordmørspostens Trykkeri.